

Nova obzorja (5) – »K Jezusu po Mariji«

Sv. Jožefmarija je že od otroštva molil k Mariji. Ko je odrasel, pa je odkril nekaj več: znašel se je v naročju Matere, ki nam je tako blizu kakor so blizu nebesa.

16. Dec. 2022

Pod križem so Gospoda spremljale njegova Mati, sv. Marija, nekatere druge žene in Janez, najmlajši izmed učencev. Samo oni so ostali ob njem v tistih težkih trenutkih. Oni ... in pa množica radovednežev in

koristoljubnežev, nekaj vojakov, ki so ga prignali na Kalvarijo, ter njegovi tožniki, ki so ga še naprej zasmehovali in se morda obregnili ob njegovo »zmago«. Kaj pa drugi učenci? Ti so zbežali.

Sam apostol Janez nam poroča: »Ko je Jezus videl svojo mater in zraven stoječega učenca, katerega je ljubil, je rekel materi: Žena, glej, tvoj sin! Potem je rekel učencu: Glej, tvoja mati!« (Jn 19,26). Evangelist nato doda: »In od tiste ure jo je učenec vzel k sebi« (Jn 19,27).

V mladem apostolu je Kristusova Mati »dana človeku – vsakemu in vsem ljudem – kot mati«. ^[1] Od tistega trenutka dalje je Marija za kristjane Mati. Prvi učenci so to takoj doumeli. Okrog nje so se zbirali, ko so po vnebohodu začutili Gospodovo odsotnost: »Vsi ti so enodušno vztrajali v molitvi z ženami in z

Jezusovo materjo Marijo in z njegovimi brati« (Apd 1,14).

Tudi mi, vsak izmed nas je poklican, da osebno doživi Marijino materinskost in se odzove kot Janez, tako da sprejme »v 'svojo lastnino' Kristusovo mater in jo povede v celotni prostor svojega notranjega življenja, se pravi svojega človeškega in krščanskega 'jaza'«. ^[2] Gre za osebno pot, po kateri vsakdo hodi na svoj način ... in ob svojem času.

»Sem tudi otrok moje Matere Marije«

Sv. Jožefmarija je bil pobožen do Marije že kot otrok in tega po mnogih letih ni pozabil. Maja 1970, med svojo molitveno devetdnevnicco pri Guadalupski Materi Božji, je dejal: »Svetujem vam, še zlasti v teh trenutkih, da se vrnete v svoja otroška leta in se poskusite spomniti [...] – jaz se tega jasno spominjam – svojega prvega dejanja, s katerim ste

se zavestno in po lastni volji obrnili k Mariji.«^[3] Vemo, da ga je njegova mati, ko je bil še zelo majhen, izročila Mariji v Torreciudadu v zahvalo za ozdravljenje smrtne bolezni. Od svojih staršev se je tudi naučil moliti k sveti Mariji. Po mnogih letih se je spominjal: »Še vedno zjutraj in zvečer, ne en dan, ampak redno, obnavljam tisto molitev izročitve, ki so me jo naučili moji starši: *O Gospa moja, o Mati moja, tebi se vsega darujem; in da se ti vdanega skažem, ti danes posvetim: svoje oči, svoja ušesa, svoja usta, svoje srce ...*«^[4]

V času svojega bivanja v Zaragozi je sv. Jožefmarija dnevno obiskoval podobo Pilarske Matere Božje. K njej se je zatekal v svojih slutnjah, ko je vnaprej čutil, da Gospod od njega hoče nekaj posebnega. Še vedno je ohranjen kipec iz mavca, majhna, precej revna kopija Pilarske Marije, na katere podstavek je z žebeljem urezal besede: »*Domina, ut sit!*« ter

datum »24-5-924«. »Tista podoba,« je povedal mnogo let pozneje, »je bila materializacija moje molitve tistih let, o čemer sem vam že tolikokrat pripovedoval.«^[5]

Ko je stanoval že v Madridu, je imel majhen Marijin kipek, ki ga je imenoval »Marija Poljubov«, ker ga je vedno ob vstopu ali izhodu iz stanovanja pozdravil s poljubom. »Ne samo ta, vse podobe naše Gospe so ga ganile. Na poseben način pa tiste, ki jih je našel odvržene na ulici, na umazanih in zaprašenih ilustracijah in podobicah. Podobno tudi tiste, ki so mu prišle naproti na njegovih pohodih po Madridu, kot na primer tista njena upodobitev na keramiki, s katero se je njegov pogled dnevno srečeval, ko je odhajal od Sv. Elizabete.«^[6]

Razen tega se je s kontemplacijo Evangelija naučil biti v stiku z Marijo in se zatekati k njej tako kot prvi

učenci. V svoji knjigi *Sveti rožni venec*, ki je sad te ljubeče kontemplacije Kristusovega življenja, pojasnjuje ob drugi skrivnosti častitljivega dela: »Peter in ostali se vrnejo v Jeruzalem – *cum gaudio magno* – v velikem veselju (Lk 24,52). [...] Ti in jaz pa se čutiva kakor osirotela: žalostna sva, a se zatečeva k Mariji po tolažbo.«^[7]

Marijino materinstvo bo še eno »odkritje«, do katerega bo prišel že kot mlad duhovnik. O tem spregovori v svojih *Zasebnih zapiskih* septembra 1932: »Včeraj [...] sem odkril novo obzorje, še eno, in sicer: Če sem otrok mojega Očeta Boga, potem sem tudi otrok moje Matere Marije.«^[8] To ni bilo nekaj novega, šlo je za znano, že doživeto in v molitvi premišljevano resnico. In vendar se je kar naenkrat pokazala v povsem nesluteni luči. Ko se ponovno spominja svojega duhovnega popotovanja, dodaja: »Bom pojasnil: po Mariji sem šel k

Jezusu in ona mi je bila vedno Mati, čeprav sem bil slab otrok. (Odslej bom dober.)» Marija ga je privedla k Jezusu, bila je glavna posrednica v njegovi vztrajni prošnji, da bi videl, kaj je od njega hotel Gospod ... V čem je torej bila novost? To pojasni v nadaljevanju: »A to pojmovanje moje sinovske pripadnosti materi sem videl v jasnejši luči in včeraj sem to začutil z drugačnim nadihom. Zato sem med svetim obhajilom svoje maše dejal Gospe, moji Materi: Nadeni mi novo oblačilo. Moja prošnja je bila zelo na mestu, saj sem obhajal njen praznik.«^[9]

Zamisel o »novem oblačilu« ima jasen prizvok Pavlovih besed: »Treba je, da odložite starega človeka, kakor je živel doslej in ki ga uničujejo blodna poželenja, da se prenovite v duhu svojega uma in oblečete novega človeka, ki je po Bogu ustvarjen v pravičnosti in svetosti resnice« (Ef 4,22-24). To novo odkritje Marijinega

materinstva nosi v sebi zaupen
pridih osebnega pogovora. Nekaj, kar
»vidi« v jasnejši luči, kar »čuti« na
nov način in iz česar požene
preprost, toda globok sklep: »Odslej
bom dober.«

Avtorji, ki so poglobljeno preučili
besedila svetega Jožefmarija,
izpostavljajo jasno smer, v kateri se
razvija to odkritje. Teden dni po
zabeležki, v kateri opisuje svoje na
novo razkrito obzorje, napravi
zapisek, ki bo pozneje prešel v knjigo
Pot: »K Jezusu se vedno gre in se k
njemu tudi 'vrne' po Mariji.«^[10] To je
bilo nekaj, kar je že dalj časa
nastajalo v njegovi duši; nenadoma je
to doumel z novo globino in prejel
potrditev o pomenu svete Marije za
njegovo življenje odnosa z Bogom.
Štiri dni pozneje je zapisal: »Mnogim
mladim bi najraje na uho zaklical:
Bodi Marijin ... in boš naš!«^[11] Leta
pozneje so ga vprašali, kaj je s tem
hotel povedati, in on je odgovoril:

»Povedati hočem to, kar ti popolnoma razumeš. [...] Po eni strani, če ni pobožnosti do Marije, ni mogoče storiti ničesar: duše se zdijo, kot da nimajo temelja za duhovno življenje. Po drugi strani pa: kadar je prisotna sinovska pobožnost do Device Marije, so duše dobro razpoložene za služenje našemu Gospodu, pa naj bo njihov stan katerikoli: samski, poročeni, ovdoveli ter duhovniki kot pravi duhovniki.«^[12] Skratka, Marija je tista, ki nas vodi k Jezusu, Jezus pa nas vodi k Očetu. Ona nam preprosto *olajša* dostop do Boga.

»Vrnitev« k Jezusu po Mariji

V tistem mesecu septembru 1932 je sv. Jožefmarija večkrat premišljeval o vlogi Marije na naši poti k Jezusu. V tem primeru ne gre več za to, da bi Kristusa našli, da bi odkrili, katera je njegova volja za nas, temveč gre za to, da se k Njemu »vrnemo«. Ta

govorica je bila za njegove poslušalce nova. Blaženi Álvaro del Portillo se na primer spominja, da je bil tudi sam presenečen: »Tedaj sem očeta vprašal: Oče, zakaj ste to zapisali? Da se gre tja po Mariji, že razumem, ampak kaj pa to, da se po njej človek vrne ... Pa mi je dejal: 'Sin moj, če se komu zgodi nesreča in se zaradi greha loči od Boga ali pa je tik pred tem, da se od Njega oddalji, ker se ga loteva mlačnost ali malodušje, takrat se zateče k presveti Devici Mariji in bo znova našel moč; moč za to, da gre k spovedi, če je potrebno, da gre k bratskemu pogovoru in dodobra odpre svojo vest z vso iskrenostjo – ne da bi v duši ostal kak skrit kotiček, ne da bi bila napol ohranjena kakšna skrivnost s hudičem – ter po Mariji pride k Jezusu.'«^[13]

Vstati po padcu je težko, in to postaja čedalje težje, ko minevajo leta. V telesnem smislu je to očitno: dovolj je, če pomislimo, do kakšnega prizora

lahko pride, kadar se starejši človek spotakne na ulici in pade. Toda ta trditev ravno tako drži na duhovnem področju. Ko postajamo starejši, nam je morda vse težje in težje prositi za odpuščanje. Ponižuje nas dejstvo, da mogoče še vedno zapadamo v iste grehe, sram nas je teh grehov – pri teh letih! – in težko nam je še naprej prenašati svojo lastno šibkost ... in morda se kdaj predamo tudi obupu, ki nas oropa veselja.

Obup je zahrbtni sovražnik, ki nas privede do tega, da se zapiramo sami vase. Na misel nam prihaja, da smo Boga ogoljufali kakor nekdo, ki si kupi elektronsko napravo, potem pa naenkrat odkrije, da ni tako dobra, kot so mu jo naslikali ... Kljub temu pa, ko nas vidi v takšnem položaju, nas On želi spomniti, da nas prav dobro pozna! Vsakomur od nas bi lahko rekel tako kot Jeremiju:

»Preden sem te upodobil v materinem telesu, sem te poznal«

(Jer 1,5). Zato nam njegova ljubezen do nas daje trdno gotovost: Vedoč, kakšni smo, nas je Bog tako ljubil, da je za nas dal življenje ... in pri tem se ni zmotil. Kadar se nam celo to dejstvo, ki vliva toliko tolažbe, zdi oddaljeno, je lahko spomin na našo Mater kakor »bližnjica«, ki nam olajša pot nazaj.^[14] Ona nam na prav poseben način približa usmiljenje tega Boga, ki nas pričakuje odprtih rok. Na svoji zadnji splošni avdienci nam je Benedikt XVI. zaupal: »Želel bi vse vas povabiti, da obnovite svoje trdno zaupanje v Gospoda, da se kakor otroci prepustimo božjim rokam v zavedanju, da nas te roke vedno podpirajo ter nam omogočajo, da vsak dan hodimo naprej po poti, tudi ko nastopijo težave. Rad bi, da vsakdo začuti, kako ga ljubi ta Bog, ki je dal svojega Sina za nas in ki nam je pokazal svojo brezmejno ljubezen. Želel bi, da vsak izmed vas začuti veselje, da je kristjan.«^[15] In ravno zato, da bi mi to začutili, nam je Bog

hotel pokazati svojo ljubezen, ki je očetovska ... in materinska.

»Materinska« ljubezen Boga pride do izraza v različnih trenutkih skozi celotno Sveto pismo. Najbolj znan je morda naslednji odlomek iz Izaijeve knjige: »Mar pozabi žena svojega otročiča in se ne usmili otroka svojega telesa? A tudi če bi one pozabile, jaz te ne pozabim« (Iz 49,15). Ali pa morda tale, ki je še izrazitejši: »Kakor mati tolaži svojega otroka, vas bom jaz tolažil« (Iz 66,13). In vendar je Bog hotel iti še dlje ter nam dati svojo lastno Mater, tisto ženo, v kateri se je utelesil njegov ljubljeni Sin. Zato so kristjani vseh časov v Mariji odkrivali odlično in nadvse dostopno pot do neskončne ljubezni Boga, ki odpušča.

Včasih lahko srečamo ljudi, ki se jim zdi preveč abstraktno, da bi nagovarjali Boga, ali ki si ne upajo neposredno gledati Kristusa; nekako

tako kot tisti otroci, ki se raje obrnejo k mami kot pa k očetu, potem ko so storili kaj narobe ali razbili dragocen predmet ... Podobno tudi »številni grešniki ne zmorejo moliti očenaša, kljub temu pa molijo zdravamarijo«. ^[16] In tako se po Mariji »vrnejo« k Jezusu.

K Mariji z nežnostjo otroka

Odkritje pomena Device Marije je v življenju svetega Jožefmarija tesno povezano z doživetjem duhovnega otroštva. V neki točki knjige *Pot*, ki je nastala v težkih okoliščinah, je zapisal: »Mati! – Glasno, glasno jo pokliči. – Sliši te, vidi, da si morda v nevarnosti in ti ponuja, tvoja Mati, sveta Marija, z milostjo svojega Sina, tolažbo svojega naročja, svojo nežnost. In opomogel si boš za nov boj.« ^[17] Ljudje v njegovi bližini se morda niso zavedali, v kolikšni meri jim je s temi besedami sporočal svojo lastno izkušnjo. V tistih letih se je sv.

Jožefmarija učil tudi tega, kako se približati Bogu kot majhen otrok.

Sad takšnega načina molitve je njegovo delo *Sveti rožni venec*, pa tudi nekatera poglavja knjige *Pot*.

»Odkritja«, o katerih smo govorili, so del tega zaupnega odnosa z Bogom in z Marijo. V resnici je sv. Jožefmarija po tej poti hodil vse svoje življenje.

Malo pred svojim poslednjim božičem na tem svetu je skupini svojih sinov zaupal: »Ponavadi se prepustim, skušam postati majhen in se izročiti v Marijine roke. Gospodu pa rečem: Jezus, napravi mi malo prostora! Saj sva lahko oba hkrati v naročju tvoje Matere! In nič več.

Ampak vi pojdite po svoji poti; ni razloga, da bi bila ista kot moja [...]. Živela svoboda!«^[18]

Ni edini način za doseganje tega cilja, toda če človek »postane kot otrok«, mu to olajša držo ponižnosti ali upanja polne predanosti v različnih

življenjskih okoliščinah. Je tudi način, da pridobimo preprostost in naravnost v našem odnosu do Boga. Še več, ker je ta pot zaznamovana s priznanjem lastne krhkosti in odvisnosti, lahko človek na ta način z manj truda Bogu odpre vrata svojega srca, se pravi svoje lastne intimnosti.

Otroci so ranljivi in ravno zato so tako občutljivi za ljubezen: z vso globino razumejo držo in kretnje odraslih. Zaradi tega je treba pustiti, da se nas Bog »dotakne«, in mu odpreti vrata naše duše. Papež je to predlagal tudi mladim: »On nas sprašuje, ali hočemo imeti v polnosti uresničeno življenje. In jaz vas v njegovem imenu vprašam: Vi, ali hočete, da je vaše življenje v polnosti uresničeno? Začni že v tem trenutku in pusti, da te gane.«^[19] Imeti srce ne pomeni zapadati v narejenost ali sentimentalnost, kar je zgolj karikatura pristne nežnosti. Nasprotno, ko človek znova odkrije

srce in dopusti, da je ganjen, je to lahko pot za doseganje Boga. »Moje ubogo srce hrepeni po nežnosti,« je zapisal sv. Jožefmarija leta 1932. »*Si oculus tuus scandalizat te* [če te tvoje oko pohujšuje] ... Ne, ni ga treba vreči daleč proč, kajti brez srca ni mogoče živeti. [...] In ta nežnost, ki si jo položil v človeka – kako je potešena, kako je napolnjena, kadar te človek išče, z nežnostjo tvojega božanskega Srca (ki te je povedla v smrt)!«^[20] K Mariji – in po njej do Jezusa – je mogoče priti po poti nežnosti, kar je način, s pomočjo katerega otroci spoznavajo svoje matere in se učijo njim zaupati vse svoje življenje. Po tej in še po drugih poteh, ki nam jih Bog lahko pokaže, vstopamo v širno obzorje: v spoznanje, da imamo v nebesih Mater, sveto Marijo, ki je vsa lepa.

* * *

Odkrivanje različnih obzorij, ki smo si jih ogledali v teh člankih, je srce svetega Jožefmarija razširilo na neizrekljiv način. Kakor bi delal drobne korake ob podpori Gospodove roke, je zaznal smisel križa, zaradi katerega se je čutil kot sin ljubezni polnega Očeta; odkril je nežno in bližnjo Jezusovo ljubezen; naučil se je, kako lahko dopusti, da ga Bog, naš Tolažnik, ljubi, tako da se bolj zanaša na Njega kot pa na lastne moči; in korak za korakom je znal Svetemu Duhu prepustiti pobudo v svojem duhovnem življenju in v svojem delovanju na zemlji. Skratka, doumel je, da polnost krščanskega življenja ni v izpolnjevanju vrste nalog, v doseganju določenega standarda ali v »uresničevanju izrednih podvigov, temveč je v *zedinjenju s Kristusom*, v doživetju njegovih skrivnosti, v tem, da kot nekaj svojega vzamemo njegovo držo, njegove misli, njegovo ravnanje. Svetost se *meri po stopnji*,

ki jo v nas doseže Kristus, po stopnji, s katero ob pomoči Svetega Duha svoje življenje oblikujemo po njegovem.«^[21] Sledeč korakom svetega Jožefmarija lahko tudi mi Boga prosimo, naj nas uvede v ta obzorja notranjega življenja, v pokrajine, ki so tako znane ... in obenem ogromne, ki nam bodo omogočale, »da se poglobimo v globine božje ljubezni, ki bi jo tako mogli z besedo in deli pokazati ljudem«.^[22] Ni poti, ki bi bila nujnejša od te ..., pa tudi nobene, ki bi bila lepša.

Lucas Buch

Foto: Tomas (cc)

[1] Prim. sv. Janez Pavel II., okr. *Redemptoris Mater*, 25. 3. 1987, št. 23.

[2] Prav tam, št. 45.

[3] Sv. Jožefmarija, Zapis njegove ustne molitve v stari baziliki Guadalupske Matere Božje v Mehiki, 20. 5. 1970.

[4] Sv. Jožefmarija, *Božji prijatelji*, št. 296.

[5] Zapiski z družinskega klepeta, 26. 7. 1974 (Crónica 1975, str. 223, AGP, *biblioteca*, P01). Kipec je shranjen v neki vitrini s spomini na njegovo življenje (na centralnem sedežu Opus Dei v Rimu).

[6] Andrés Vázquez de Prada, *Ustanovitelj Opus Dei*, 1. knjiga, str. 372.

[7] Sv. Jožefmarija, *Sveti rožni venec*, 2. skrivnost častitljivega dela.

[8] Sv. Jožefmarija, *Zasebni zapiski*, št. 802, 5. 9. 1932.

[9] Prav tam.

[10] Sv. Jožefmarija, *Pot*, št. 495.

[11] Sv. Jožefmarija, Zvezek 6, št. 825, 17. 9. 1932.

[12] Sv. Jožefmarija, Zapiski s klepeta, Madrid, 23. 10. 1972.

[13] Zapis pogovora z Álvaro del Portillem, Madrid, 4. 9. 1977. Sv. Jožefmarija je z izrazom »bratski pogovor« imenoval pogovore duhovnega spremljanja.

[14] »Devica Marija, Gospodova in naša Mati [...] je bližnjica na poti do Boga« (J. Echevarría, *El amor a María Santísima en las enseñanzas de Mons. Josemaría Escrivá de Balaguer*, Palabra, 156–157, 1978).

[15] Benedikt XVI., Splošna avdienza, 27. 2. 2013.

[16] J. Daniélou, *El misterio del Adviento*, Cristiandad, Madrid 2006, str. 120.

[17] Sv. Jožefmarija, *Pot*, št. 516.

[18] Sv. Jožefmarija, *Zapiski z meditacije*, 20. 12. 1974, v: E. Burkhart, J. López, *Vida cotidiana y santidad en la enseñanza de San Josemaría*, 2. knjiga, str. 68.

[19] Frančišek, Govor, 28. 7. 2016.

[20] Sv. Jožefmarija, *Zasebni zapiski*, št. 1658, 9. 10. 1932.

[21] Benedikt XVI., Splošna avdienza, 13. 4. 2011.

[22] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, št. 97.